

MČTAU LITERATŪROS FAKULTETO

VEIKLOS ATASKAITA

2024/25 m. m. II pusmetis

„Neregėtas šitos ataskaitos storis apsaugo ją nuo pavojaus būti perskaitytai“, -
(Winstonas Churchillis – politikas ir buvęs Jungtinės Karalystės ministras pirmininkas)

1. Vizija

Organizuoti visą gyvenimą trunkančio mokymosi sistemos pritaikymą greitai besikeičiantiems kultūrai, moralės normoms, skaičiavimo technikai ir, pagaliau ekonomikai, senjorų poreikiams. Skatinti suaugusius žmones likti švietimo sistemoje. Diegti supratimą, kad kūrybinis procesas svarbus ne tik kaip saviraiškos priemonė, bet ir kaip būdas atrasti, pažinti save.

Tikslai ir uždaviniai

Daug dėmesio fakulteto veikloje yra skiriama tokiems klausimams kaip teksto supratimas ir interpretacija, skaitymas ir rašymas kaip pasaulio atradimo, supratimo ir paaiškinimo procedūra, veiklos motyvaciją skatinantys metodai, refleksiją skatinantys metodai, savęs ir socialinio kultūrinio konteksto pažinimo problema, socialinių vaidmenų teorija, eilėraščio rašymas, eilėraščio perrašymas, suvokėjo ir kūrinio išraiškos suvokimo problema ir kt.

2. Klausytojai

Aktyviausi klausytojai: Vilija Jurėnienė, Petras Biveinis, Genovaitė Grušienė, Elvyra Lotc, Danutė Radžiūnienė, Aldona Kasparaitienė, Jonas Kirtiklis, Vilija Kozyrevienė, Bronislava Nainienė, Nijolė Menčinskienė, Natalija Semaškienė, Edvarda Gesevičienė, Kristina Danutė Sadauskienė, Lilija Smalakienė, Stanislovas Ulinskas.

3. Programa/programos

Planai, pagal kuriuos dirbama ir jų vykdymas detaliam aprašyti ir pateikti ataskaitos pabaigoje.

4. Struktūra/taryba

Fakulteto tarybą sudaro 7 nariai. Veikla: Idėjų banko priežiūra. Lankytojų registracija. Pasiūlymai sudarant planus. Fakulteto kūrybinių rinktinių ruošimas. Informacinė, organizacinė veikla. Lektorių paieška ir derinimas.

5. Veikla/renginiai

Kūryba, paskaitų ir renginių aprašymai, teminių straipsnių kūrimas.

Literatūros fakultetas šias metus turėjo tris užsiėmimus per mėnesį ketvirtadieniais. Kiekvienas renginys aprašytas MČTAU svetainės naujienų skyriuje. Į Senjorų svetainę rašė:

Eilės Motinos dienos: padėka už meilę – B. Nainienė, G. Grušienė, E. Jučienė;

Velykų džiaugsmas – B. Nainienė, E. Jučienė;

Ilgai lauktas „Rudens valsas“ – L. Šličienė;

Atsiliepimai apie naują rinktinę „Rudens valsas“ - V. Kozyrevienė, G. Grušienė, D. Vabalienė;

Į svečius, į Kaišiadoris - sveikiavo B. Nainienė;

Kelionė į Tenerifę paliko neišdildomų įspūdžių – S. Ulinskas;

Danutės Radžiūnienės poezijos knygos „Vilties dienoraščiai“ recenzija – V. Jurėnienė

Dėkingumas – L. Šličienė;

Nuo Advento iki Kalėdų stebuklo – L. Šličienė;

Literatūros fakulteto dekanas Jonas Kirtiklis, kaip lektorius, skaitė 2 kartus paskaitą apie Jėzuitus istorijos fakultete.

Literatūros fakulteto renginių nuotraukos seniūnės Kristinos Sadauskienės.

Sausio 9 dieną, siekiant praplėsti Literatūros fakulteto lankytojų raštingumą, dalyvavome mokymuose „Kartu į IT pasaulį“. Lektoriai iš „Taikos bendruomeninės organizacijos“, kuriai vadovauja Justina Džiautaitaitė, antroje šiuo metų paskaitoje kalbėjo apie kompiuterinio ir išmaniojo telefono galimybes.

„Korupcija ir literatūra“. Šią temą Literatūros fakultete sausio 23 d. gvildeno doc. hum. m. dr. Vida Kniūraitė. Stebina gerb. lektorės interesų įvairiapusiškumas. Lektorė supažindino klausytojus su korupcijos apibrėžimu, akcentavo kovos su ja aktualumą. Buvo atkreiptas dėmesys į 2003 metų Jungtinių Tautų konvenciją prieš korupciją. V. Kniūraitė atskleidė, kad daug dėmesio kovai su kyšininkavimu skirta Biblijoje, Korane; priminė, kad Judas išdavė Kristų už 30 sidabrinų. Šventaisiais tekstais neapsiribota. Lektorė apibūdino Šumerio miesto Lagašo valdovo Urukaginos (III tūkst. pr. Kr.) veiklą

siekiant įveikti korupciją, kalbėjo apie kovą su korupcija senovės Egipte, senovės Romoje ir Indijoje. Ji atkreipė dėmesį į Dantės kūrybą (Dantės pragarą sudaro 9 ratai, kyšininkai atsidūrę 8 rate), apie Williamo Shakespeare'o kūrybą („Venecijos pirklys“)-rašė MČTAU svetainėje Literatūros fakulteto lankytojas Petras Biveinis.

Elvyra Lotc, buvusi Vaikų namų direktorė, Literatūros fakultetą pradėjo lankyti šias mokslo metais. Ji mus supažindino su programa, pagal kurią svečiavosi Italijos šeimų-savanorių namuose. Pasakodama apie vaikus, netekusius tėvų globos, sako: „Man labai norėjosi išskirti ir papasakoti apie Italijos šeimų savanorystę mūsų Lietuvos vaikų atžvilgiu. Dėstydamą ilgamečio projekto gimimą, vykdymą, įspūdžius, pasiekimus ir sėkmę paliečiau Italijos savanorių šeimų gyvenimą, įpročius, tradicijas, akivaizdų vaiko kultą, tik italams būdingas emocijas, nenuginčijamą pasididžiavimą savo šalimi, miestu, vietove, bažnyčia, parku, gėlynu ar šiaip koku aplinkos objektu. Kaip jie moka priimti svečius ir džiaugtis išgirdę vieną kitą svečio ištartą itališką žodį. Kaip jie švenčia didžiąsias katalikiškas šventes.“

Vasario 6 dieną Literatūros fakultetą aplankė lektorius, grafikas, rašytojas Mykalojus Povilas Vilutis. Literatūros fakulteto lankytoja Vilija Jurėnienė dalinasi savo įspūdžiais: „Po išsamaus, šiai auditorijai neįprastai sodriais išsireiškimais prisodrinto prisistatymo pasidalijo įžvalgomis apie kūrybos, kaip atskiro kūrėjo proto ir jausmų samplaiką, ir jos poveikį žmogui. Mėgino įtikinti, kad kiekvienas profesionalaus kūrėjo kūrinys, einantis iš kuriančiojo širdies į žiūrovo širdį, yra vienetinis ir nepakartojamas savo originalumu. Jis prilygsta kraujo ar ašaros lašui, nežiūrint kokiu akies kampu bus jį žiūrima. Skirtingas pasaulis, skirtingi jo gyventojai, skirtingi menininkai, o tuo pačiu ir jų menas.“

Vasario 13 dieną Literatūros fakulteto lankytojas Stanislovas Ulinskas pasidalijo neišdildomais įspūdžiais iš savarankiškos turistinės kelionės į vakarinių Kanarų salas.

Taip pat aptarėme rinkinio „Rudens valsas“ pristatymo scenarijų.

Vasario 27 dieną MČTAU Garbės narys, Literatūros fakultetą lankantis nuo jo įsikūrimo pradžios, Alfredas Naktinis pristatė savo 22-ą išleistą rinkinį „Meilės keliu“, pastebėdamas: „...laikas greit bėga, skubinas metai... rodos padarėm darbo tik pradžia“. Jo eilės ypatingai muzikalios, sufleruoja melodiją, tad yra sukurta daug dainų. Šiame rinkinyje septynios dainos dainuojamos, o vienai iš jų muziką sukūrė pats Alfredas Naktinis. Apie renginį rašo Lilija Šličienė.

Kovo 6 dieną Literatūros fakultete, Knygnešiams skirtame renginyje, svečiavosi žinomas fotomenininkas, visuomenės veikėjas Juozas Valiušaitis, pristatęs fotoalbumą apie knygnešystės fenomeną. (Sudarė - J.Valiušaitis, R.Dichavičius, V. Matonis).

„Kalbant apie Valiušaičio kūrybą, tenka pastebėti, kad jo kūrybos atspindžių galime aptikti mokyklose, bažnyčiose, vienuolynuose ir kitose organizacijose“, – pabrėžia Literatūros fakulteto lankytojas Petras Biveinis, aprašęs šį renginį.

Kovo 13 dieną kartu su Meninio ugdymo fakultetu įvyko Literatūros fakulteto aštunto rinkinio „Rudens valsas“ pristatymas. Tai 30-ties autorių dovana MČTAU 30-čiui! Šiuo metu Literatūros fakulteto kraitis – 115 knygų. 107 iš jų paruoštos ir išleistos pačių autorių ir aštuonios, parėmus rektoratui, išleistos kaip fakulteto klausytojų kūrybos rinktinės. „Knygos neišvengiamai turi terapinį poveikį jas rašantiems, o ir skaitytojams nepakenkia“, – įsitikinęs fakulteto dekanas. Rinkinį pristatė literatės Vilija Kozyrevienė, Genovaitė Grušienė, Dalia Vabalienė.

Kovo 27 dieną Svečiavosi filosofijos mokslų daktaras, poetas, prozininkas Liutauras Degėsys. „Žodžiai prieš žodžius“, – taip pavadino Literatūros fakulteto dekanas Jonas Kirtiklis savo rašinį apie Liutaurą Degėsį, kuris jau ne kartą aplanko šį fakultetą. „L. Degėsi ir Literatūros fakulteto klausytojus sieja ypatingas ryšys. Kartu įgyvendino ne vieną projektą mokydami rašyti, kūrė esė, nagrinėjo kitas kūrybos ir literatūros temas, tokias kaip visą gyvenimą trunkančio mokymosi sistemos pritaikymą greitai besikeičiantiems kultūros, moralės ir ekonomikos senjorų, o ir visos visuomenės poreikiams. Skatinti suaugusius žmones likti švietimo sistemoje. Kodėl kūrybinis procesas svarbus ne tik kaip saviraiškos priemonė, bet ir kaip būdas atrasti, pažinti save? O pratybos: patarlių dekonstrukcija, dėmesio valdymas, eilėraščių rašymas ir perrašymas, refleksija: tu esi daugiau, negu žinai apie save ir t. t. nepaliko abejingais nė vieno klausytojo“, - rašo J. Kirtiklis.

Balandžio 3 dieną Literatūros fakulteto dekanas Jonas Kirtiklis supažindino klausytojus su aforistiška, kaip literatūriniu žanru, pristatydamas asociacijos „Menų Sodas“ almanachą, kuriame spausdiname ir jo aforizmai. „Kad J. Kirtiklis originalus, turintis savitą požiūrį į pasaulį, pajutome Literatūros fakulteto užsiėmime, kuriame dekanas pristatė tarptautinį almanachą-albumą „Obeliskas gimtajam žodžiui“. Almanache atspausdinti jo aforizmai politikos, ekonomikos, teisėtvarkos, gamtos, religijos, pasaulėžiūros tematika, pabrėžiant žmogiškąsias ir visuomenines vertybes. Žavėjomės dekano išmintimi, sąmoju, jausmų ir dvasios gilumu“ - rašo Literatūros fakulteto seniūnė Kristina Sadauskienė straipsnyje „Aforizmas – tai trys lašai: kartėlio, šypsenos ir vilties“ MČTAU svetainėje.

Balandžio 10 dieną įvyko įdomus susitikimas su kino kritike, kultūros žurnaliste Audrone Jablonskiene. „Gyvo, sklاندaus ir vaizdingo žurnalistės pasakojimo klausėmės su dideliu susidomėjimu. A. Jablonskienė ypač domėjosi Lietuvos tarpukario kultūra,

apie kurią mes mažai žinome. Būtų puiku dar kartą su ja susitikti“, - dalinosi įspūdžiais Literatūros fakulteto lankytoja dr, Dalia Judita Vabalienė straipsnyje „Apie rašytojus – be paslapties skraistės“.

Balandžio 24 dieną įvyko susitikimas su Lietuvos radijo ir televizijos žurnaliste, tinklaidininke Živile Kropaitė-Basiule, kuri pristatė knygą apie savo močiutę „Fainiausia pasaulio močiutė“. „Po tokių sunkių asmeninių išbandymų, tokių tragiškų įvykių iki senatvės Živilės močiutė išliko be pagiežos. Stebėdama gerėjantį gyvenimą ir gražėjančią Lietuvą, buvo pilna optimizmo. Iš autorės pateiktų pasakojimų akivaizdu, kad ji turėjo gerą humoro jausmą. Viską perpasakoti reikėtų daug laiko, tad verta įsigyti knygą ir perskaityti kiekvienam besidominčiam. Ji yra gražiai išleista, iliustruota reikšmingomis nuotraukomis ir kita medžiaga. Autorė per savo močiutės gyvenimą vaizdingai parodė ir visos Lietuvos žmonių pasipriešinimo okupantams kovas“, - dalinosi įspūdžiais po susitikimo su knygos autore, Edvarda Gesevėčienė, Literatūros fakulteto lankytoja.

6. Dalyvavimas projektuose

Dalyvaujame, kai būnam pakviesti, pvz. Politikos fakulteto projekte „Human Times“ („Žmonių laikai“).

Kompiuterio ir išmaniojo telefono galimybės - lektoriai iš „Taikos bendruomeninės organizacijos“.

7. Savanorystės veikla

Globojimas sergančių fakulteto narių, kurie negali lankyti užsiėmimų. Sidabrinės linijos principas.

8. Edukacinės išvykos

Literatūros fakulteto lankytojai mokslo metus užbaigė prasmingomis išvykomis su literatūriniu „Poezijos pavasariu“. „Šiltai ir linksmi mus priėmė Kaišiadorių TAU nariai, kuriems pristatėme savo kūrybos rinkinį „Rudens valsas“, pabendrauvome, linksmi padainavome ir net pašokome“, - rašo Literatūros fakulteto lankytoja Elena Jučienė. Bronislava Nainienė, eilėmis aprašiusi šią įdomią ir prasmingą bendrystės kelionę.

Spaudos atgavimo, knygos ir kalbos dieną dalyvavome Šlapelių namuose–muziejuje, kuriuose rašytoja ir žurnalistė Virgina Šukytė (Virginija Genienė) pristatė jau devintą savo knygą – „Pilkieji didvyriai“ apie slaptas ir pavojingas knygnešių keliones. „Buvo malonu, kad knygoje įdėta nuotrauka Ustronės vienkiemio, mano Tėviškės, kur rašoma, kad mano prosenelio Povilo Vidugirio svirne buvo įrengta slėptuvė, tarp rūsių lubų ir svirno grindų“, - įsigijusi knygą, džiaugėsi K. Sadauskienė.

Gegužės 22-ąją minima didžioji masinė deportacija, kai prieš 77 metus įvyko vienas masiškiausių Lietuvos tautos trėmimų, užkoduotas žodžiu „Vesna“ („Pavasaris“). Išvakarėse literatai keliavo aplankyti tremtinių, gyvenančių specialiuose socialiniuose namuose „Tremtinių namai“. Fakulteto seniūnė Kristina Sadauskienė: „Tremtinių namus lankau seniai. Lankiau barako draugę Janiną Kuodzevičiūtę-Markevičienę, barako kaimyną Vytautą Endziulaitį, Vyčio apygardos partizanę Marytę Štarolytę-Joaną ir kitus. Iš jos man dovanotos knygos „Iš ilgesio ten numirė jaunystė“ Elvyra Lotc perskaitė eiles „Dėkojam“. Nijolė Menčinskienė paskaitė eilėraščių iš „Rudens valso“, Danutė Radžiūnienė – savo kūrybos, pasisakė Lilija Smalakienė, Bronislava Nainienė. Dvasiškai pakylėtos, savo kūrybą pristatė Tremtinių namų atstovės“, – dalinasi įspūdžiais tremtinė, Literatūros fakulteto seniūnė K.Sadauskienė. Pasibaigus mokslo metams – rašysime! Rinksime medžiagą devintam rinkiniui.

9. Šventės, minėjimai

10. Aktyviausi fakulteto žmonės, kuriems reikia padėkoti

Literatūros fakultetas gali pasidžiaugti ne skaičiumi, bet nuveiktais darbais ir gražiu bendradarbiavimu. Tai patvirtina kasmet išleidžiami rinkiniai ir autorių skaičius. Jaučiasi literatų padidėjęs aktyvumas ir leidžiant knygas savo lėšomis. Dėkoju visiems!

11. Ateities planai arba ką norima patobulinti fakultete

- Planuose numatyti daugiau edukacinių išvykų.
- Labiau aktyvuoti tarybos veiklą. Dažniau kviesti į užsiėmimus rektorato atstovus.
- Užsiėmimuose daugiau remtis fakulteto lankytojų pajėgomis (darbų aptarimas, skaitymas, nagrinėjimas).
- Pasiteisino kasmetinė fakulteto klausytojų knygos leidyba. Skatinti lankytojus daugiau leisti knygų asmeniškai.

- Bendradarbiauti su kitais fakultetais.

12. Pageidavimai/pasiūlymai rektoratui

Literatūros fakultetas gana specifinis, todėl nėra skaitlingas. Klausytojų nuomone Literatūros fakultetas nėra deramai įvertintas. Juk išleista knyga – tai dešimčių žmonių ilgo darbo ir pastangų vaisius, o išliekamoji vertė ne vienadienė. Nuo pirmos fakulteto lankytojo išleistos knygos (2003 m.) praėjo dešimtmečiai, daugelio autorių jau neturime, tačiau knyga yra ir ji išleista kaip Trečiojo amžiaus universiteto.

Reikia, būtina padėti Literatūros fakultetui jį reklamuojant, kad įsijungtų naujų lankytojų. Priimant naujus, Literatūros fakultetui skirti mažiausiai 4 budėjimus ir leisti vienam Literatūros fakulteto lankytojui atstovauti per kitų fakultetų budėjimus.

Pabaigai: reikia formuoti kadrų rezervą – kitaip ieškoti pvz. dekanų kartais bus neįmanoma.

Jonas Kirtiklis,

Literatūros fakulteto Dekanas